

МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА

НАЦИОНАЛНА ИЗПИТНА ПРОГРАМА ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ДЪРЖАВНИ ИЗПИТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ

	Код по СШОО	Наименование
Професионално направление:	213	АУДИО-ВИЗУАЛНИ ИЗКУСТВА И ТЕХНИКИ; ПРОИЗВОДСТВО НА МЕДИЙНИ ПРОДУКТИ
Професия:	213030	ПОЛИГРАФИСТ
Специалност:	2130301	ПОЛИГРАФИЯ
Професия:	213020	ФОТОГРАФ
Специалност:	2130201	ФОТОГРАФИЯ
Професия:	213070	ГРАФИЧЕН ДИЗАЙНЕР
Специалност:	2130701	ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН
Професия:	213060	КОМПЮТЪРЕН ГРАФИК
Специалност:	2130601	КОМПЮТЪРНА ГРАФИКА
Професия:	213050	КОМПЮТЪРЕН АНИМАТОР
Специалност:	2130501	КОМПЮТЪРНА АНИМАЦИЯ
Професионално направление:	322	БИБЛИОТЕЧНО-ИНФОРМАЦИОННИ НАУКИ И АРХИВИСТИКА
Професия:	322010	БИБЛИОТЕКАР
Специалност:	3220101	БИБЛИОТЕКОЗНАНИЕ

Утвърдена със Заповед № РД 09-1033/16.12.2016 г.

София, 2016 г.

I. ЦЕЛ НА ПРОГРАМАТА:

Изпитната програма е предназначена за организирането и провеждането на държавни изпити по теория и практика за придобиване на III степен на професионална квалификация по професия 213030 ПОЛИГРАФИСТ, специалност 2130301 ПОЛИГРАФИЯ, професия 213020 ФОТОГРАФ, специалност 2130201 ФОТОГРАФИЯ, професия 213070 ГРАФИЧЕН ДИЗАЙНЕР, специалност 2130701 ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН, професия 213060 КОМПЮТЪРЕН ГРАФИК, специалност 2130601 КОМПЮТЪРНА ГРАФИКА, професия 213050 КОМПЮТЪРЕН АНИМАТОР, специалност 2130501 КОМПЮТЪРНА АНИМАЦИЯ, професия 322010 БИБЛИОТЕКАР, специалност 3220101 БИБЛИОТЕКОЗНАНИЕ от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл.6 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО).

Целта на настоящата национална изпитна програма е да определи единни критерии за оценка на професионалните компетенции на обучаваните, изискващи се за придобиване трета степен на професионална квалификация по изучаваната професия и специалност.

Националната изпитна програма е разработена във връзка с чл. 36 от Закона за професионалното образование и обучение в съответствие с Държавното образователно изискване за придобиване на квалификация по съответната професия.

Държавните изпити по теория и по практика на професията и специалността се провеждат в съответствие с изискванията на ЗПОО и Наредба № 3 от 15.04.2003 г. за системата на оценяване.

II. СЪДЪРЖАНИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ИЗПИТНА ПРОГРАМА:

Настоящата национална изпитна програма съдържа:

1. За част теория на професията:

- А. Учебно съдържание.
- Б. Критерии за оценяване.

2. Препоръчителна литература.

3. Приложения:

1. Заявление за допускане до изпити за професионална квалификация.
2. Примерен тест за писмен изпит по теория на професията.
3. Изисквания за изпита по практика на професията.
4. Примерно индивидуално практическо задание.

III. ФОРМАТ И ОРГАНИЗАЦИЯ НА ДЪРЖАВНИТЕ ИЗПИТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ

1. Държавните изпити за придобиване трета степен на професионална квалификация са:

- изпит по теория на професията;
- изпит по практика на професията.

2. Изпитът по теория на професията е писмен и анонимен, като се провежда във формата на тест. Тестът включва въпроси от учебното съдържание от задължителната професионална подготовка. Времетраенето на изпита по теория е 4 (четири) астрономически часа.

3. Изпитът по теория на професията за всички професии и специалности се провежда на една и съща дата, определена със заповед на министъра на културата.

4. Изпитът по практика на професията се състои в изработване на изделие/произведение/творба/проект, в съответствие с компетенциите за достигане трета степен на професионална квалификация по професията.

5. Видът на изделието/произведението/творбата/проекта, както и темата, конкретните технически и изходни данни се възлагат чрез индивидуално практическо задание.

6. Индивидуалните практически задания се подготвят от комисия, определена със заповед на директора, като се съобразяват с конкретните условия за провеждане на изпита и се утвърждават от директора на училището.

7. Всяко индивидуално практическо задание включва и критерии за оценяване на дейностите, предвидени в него. Критериите в индивидуалните практически задания са съобразени с единните национални критерии в изпитната програма.

8. Времето и мястото за провеждане на държавния изпит по практика на професията се определя по график, утвърден от директора на училището.

9. Държавният изпит по практика на професията е публичен.

10. Изпитната комисия за държавните изпити за придобиване на III степен на професионална квалификация се определя от директора на съответното училище в съответствие с чл. 35 от ЗПОО.

11. В определеното в графика време и място за провеждане на държавните изпити по теория и практика на професията учениците се явяват с документ за самоличност.

12. Оценките, поставени от изпитните комисии са окончателни и не подлежат на промяна.

III. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ НА ПИСМЕНИЯ ИЗПИТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА И КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Учебното съдържание за писмения изпит по теория на професията обхваща следните теоретични дисциплини:

1. История на изкуството

2. Компютърна графика

3. Главен специален предмет по специалността:

Полиграфия - технология на полиграфическите процеси; Фотография – обща фотография; Графичен дизайн – графичен дизайн; Компютърна графика – компютърна графика; Компютърна анимация – компютърна анимация; Библиотекознание – библиотекознание.

Тестът за писмения изпит по теория на професията се състои от три модула:

А. Първи модул - включва 22 въпроса със затворен отговор от учебното съдържание по дисциплините: История на изкуството – 10, Компютърна графика – 12. Всеки верен отговор носи по 1 точка. Максималният брой точки от първия модул на теста е 22 точки.

Б. Втори модул - включва 18 въпроса с отворен отговор от учебното съдържание по дисциплините: История на изкуството – 8, Компютърна графика – 10. Всеки верен отговор носи по 1 точка. Максималният брой точки от втория модул на теста е 18 точки.

В. Трети модул - писмено развиване на тема, изтеглена чрез жребий от предварително обявени 10 изпитни теми от учебното съдържание по съответната специалност. Писмената работа е в обем до три страници. Максималният брой точки от третия модул на теста е 20 точки. Оценяването на работите се извършва въз основа на критериите, определени в Раздел V на програмата „Система за оценяване”, съобразно учебното съдържание към съответната тема.

Учебното съдържание към първи и втори модул включва теоретични знания за различни етапи от история на изкуството и компютърна графика.

III модул: Изпитни теми за писмен изпит по полиграфия

Тема № 1

Предпечатни процеси. Професионални издателски системи за предпечатна подготовка на полиграфическите издания (ПИС). Същност. Видове. Класификация. Автоматизирани технологични системи за обработка и дизайн на графични и растрерни изображения. Графични системи (ГС) за създаване и обработка на изображения.

- Определение на понятието професионална издателска система (ПИС) – 3 т.
- Определяне на понятието графични системи (ГС) за създаване и обработка на изображения. – 3 т.
- Същност, видове и класификация на ПИС – 3 т.
- Автоматизирани технологични системи за обработка и дизайн на графични и растрерни изображения – 3 т.

Тема № 2

Предпечатни процеси - изработване на печатни форми Обща технологична схема. Монтаж на различни видове полиграфическа продукция. Електронен монтаж. Конвенционални и автоматизирани методи за изработване на печатни форми. Материали. Познаване възможностите на техниката за изработване на печатни форми. Видове печатни форми.

- Обяснение на общата технологична схема за монтаж - 3 т.
- Понятие за електронен монтаж - 2 т.
- Описание на същността на методите за изработване на печатни форми – 3 т.
- Описание на материалите за изработване на печатни форми - 2 т.
- Видове печатни форми - 2 т.

Тема № 3

Печатни процеси. Технология на печат с листови и ролни офсетови машини. Материали. Познаване на технологичните особености при печат. Избор на печатна технология в зависимост от изданието.

- Описание на процесите на офсетов печат - 3 т.
- Подготовка за печат и печат на листова офсетова печатна машина - 3 т.
- Подготовка на материалите за печат - 3 т.
- Избор на печатна технология в зависимост от вида на изданието - 3 т.

Тема № 4

Печатни процеси. Флексопечатни технологии. Материали. Познаване на технологичните особености при печат. Гъвкави опаковки. Материали.

- Същност на флексопечатните технологии - 2 т.
- Производство на гъвкави опаковки. Понятие за гъвкава опаковка - 3 т.
- Технологични особености на флексопечата – 3 т.
- Материали за флексопечат - 2 т.
- Флексопечатни мастила - 2 т.

Тема № 5

Довършителни процеси. Технологични процеси на изработване и обработка на книги. Специфика на изработването на книжни тела за меки и твърди корици. Видове подвързии, изработване. Подлепване на книжните тела. Избор на материали.

- Технологичен процес за изработване на книги и брошури - 3 т.
- Описание на брошуро-книговезките операции - 3 т.
- Изработване на книжно тяло - 3 т.
- Избор на материали - 3 т.

Тема № 6

Довършителни процеси. Технологични процеси на изработване и обработка на картонени опаковки и от велпапе. Материали.

- Същност на технологичния процес за изработване на опаковки от картон и велпапе - 3 т.
- Проектиране на опаковки - 3 т.
- Специфика на довършителните процеси при производството на опаковки - 3 т.
- Материали за опаковки - 3 т.

Тема № 7

Печатни процеси. Дигитални печатни технологии. Материали. Познаване на технологичните особености при печат.

- Възникване на дигиталните технологии- 3 т.
- Технологични особености на дигиталните печатни технологии - 3 т.
- Разлики и прилики с конвенционалните печатни технологии - 3 т.
- Материали - 3 т.

Тема № 8

Основни понятия в полиграфическото производство. Понятие за полиграфия. Печатна форма и нейните елементи. Основни етапи на производството на книгата. Основни видове печат. Специални видове печат.

- История на полиграфията - 2 т.
- Възникване в исторически план на видовете печат - 2 т.
- Печатна форма и нейните елементи - 2 т.
- Класификация на основните видове печат - 2 т.
- Основни етапи на производството на книги - 2 т.
- Специални видове печат - 2 т.

Тема № 9

Характеристика на печатната продукция. Класификация на полиграфичната продукция. Книга и нейните елементи. Основни единици за измерване в полиграфията - формат на хартията, авторска, издателска и печатна кола. Типографска измерителна система. Шрифтове.

- Печатна продукция – характеристика и класификация - 3 т.
- Книга и нейните елементи - 3 т.
- Основни единици за измерване в полиграфията - 3 т.
- Типографска измерителна система и шрифтове - 3 т.

Тема № 10

Критерии за оценка и обработване на оригинали за изработване на полиграфическа продукция. Видове оригинали. Избор на технология за обработка. Формат на изданията. Наборна страница. Наборно поле. Бели полета. Обем на изданията. Избор на формат за различни типове издания. Изчисляване размер на страницата в издания.

Зависимост от делението на хартиен лист. Начини за определяне формат на наборна страница. Изчисляване големина на белите полета.

- Същност и описание на понятието оригинал - 2 т.
- Формат на изданието - 2 т.
- Наборна страница, наборно поле и бели полета - 2 т.
- Изчислява на обема на изданията в печатни коли - 2 т.
- Изчисляване на размера на страницата в изданията - 2 т.
- Определяне на наборната страница и големината на белите полета - 2 т.

III модул: Изпитни теми за писмен изпит по фотография

Тема № 1

Специфика на фотографията. Предпоставки за откриване на фотографията.

- Определение на понятието фотография – 3 т.
- Определяне принципите на снимачният, позитивния и негативен процес – 3 т.
- Специфичност на фотографското изображение – 3 т.
- Предпоставки за откриване на фотографията, “камера обскура”, наблюдения и първи опити – 3 т.

Тема № 2

Методи съпътстващи откриването на фотографския процес.

- Жозеф Нисифор Ниесп, хелиография - 3 т.
- Луи Жак Манд Дагер, дагеротипия - 3 т.
- Фотогенна рисунка - 3 т.
- Уилям Хенри Фокс Талбот, калотипия - 3 т.

Тема № 3

Мокър колодиев процес и сухи броможелатинови плаки.

- Предпоставки за откриването на мокрия колодиев процес, предимства на процеса - 3 т.
- Същност на мокрия колодиев процес. Варианти на процеса - амбротипия, тинтипия - 3 т.
- Ричард Медокс и първите броможелатинови плаки - 2 т.
- Развитие на фотографията в следствие откриване то на броможелатиновите плаки - 2 т.
- Принцип на изработка на броможелатиновите плаки - 2 т.

Тема № 4

Пикторализъм.

- Същност на пикторализма - 2 т.
- Ранен алегоричен пикторализъм - 2 т.
- Оскар Гюстав Рейландър - 2 т.
- Хенри Пиич Робинсън - 2 т.
- Късен импресионистичен пикторализъм - 2 т.
- Едуард Стайхен - “The Flatiron”, ”The Pond Moonlight”. Алфред Щиглиц - групата “фотосецесион”, “Camera Work” - 2 т.

Тема № 5

Експонометрия – експозиция и скрито изображение.

- Същност на експонометрията - 2 т.
- Определение за експозиция, формула - 2 т.
- Параметри влияещи върху експозицията - експонационна време, диафрагмена стойност, чувствителност. Взаимозаменяемост - 2 т.
- Експозиционно число EV - 2 т.
- Методи за определяне на експозицията - 2 т.
- Сива карта - 2 т.

Тема № 6

Сенситометрия

- Определение за сенситометрия - 3 т.
- Сенситометрични методи - 3 т.
- Характеристична крива - 3 т.
- Характеристики определяни от характеристичната крива 3 т.

Тема № 7

Огледално-рефлексни филмови и цифрови фотокамери.

- Устройство и елементи на огледално-рефлексната фотокамера - 3 т.
- Изграждане на изображението във визьора на огледално-рефлексната камера - 3 т.
- Технологични разлики между филмовата и цифровата фотокамера - 3 т.
- Обективи за цифрови фотокамери - 3 т.

Тема № 8

История на дигиталната фотография и светлочувствителни матрици.

- Преход към дигиталните технологии - 2 т.
- Първи дигитални изображения - 2 т.
- Манипулация на изображенията - 2 т.
- Откриване на дигиталната матрица - 2 т.
- Първа цифрова камера - Стивън Сасон - 2 т.
- Дигиталната фотография в наши дни - 2 т.

Тема № 9

Създаване на фотографската светкавица. Електронна преносима светкавица. Водещо число. Режими на работа. Студийна светкавица, характеристики и аксесоари.

- Първи опити за използване на изкуствено осветление - 3 т.
- Магнезиева пудра, първи журналистически снимки. Джейкъб Риис - 3 т.
- Първи светкавични лампи - 2 т.
- Ръчни преносими светкавици. Характеристики, специфика на работа - 2 т.
- Студийни светкавици, характеристики - 2 т.

Тема № 10

История на българската фотография. Фотография на Българското възраждане. Българска фотография след освобождението 1877-1918. Влияние на пикторализма в българската фотография.

- Фактори влияещи появата на фотографията в България 3 т.
- Първи пътуващи фотографи - 3 т.
- Първи фотоателиета. Български фотографи от периода на Възраждането - 3 т.
- Първи стъпки във фотографското изкуство. Външни влияния за навлизането на пикторалния стил - 3 т.

III модул: Изпитни теми за писмен изпит по графичен дизайн

Тема № 1

Същност и цели на Графичния дизайн

- Определение на понятието Графичен дизайн – 3 т.
- Исторически преглед от древността до наши дни -3 т.
- Основни видове и жанрове - 3 т.
- Направления и течения – 3 т.

Тема № 2

Формообразуване.

- Възприемане на формите – 1 т.
- Описание и строеж на формите – 1 т.
- Геометрично преобразуване на правилни и полуправилни мрежи – 4 т.
- Преобразуване на многостени и многостенни структури – 2 т.
- Модулност. Модулни мрежи – 4 т.

Тема № 3

Основни принципи на композицията.

- Видове декоративни композиции – 3 т.
- Статичен баланс - симетрия – 2 т.
- Динамичен баланс – асиметрия, контрапункт – 2 т.
- Линии, посоки и оси – уравнивяване на елементите – 2 т.
- Повтаряемост на елементи - ритъм – 3 т.

Тема № 4

Ролята на цветовете в графичния дизайн.

- Видове цветови схеми – 3 т.
- Цвят и настроение – 3 т.
- Ресемплиране на допълнителния цвят – 3 т.
- Създаване на двойни тонове – 3 т.

Тема № 5

Проектирането в графичния дизайн.

- Пропорции – „златно сечение“ – 1 т.
- Типографията в графичния дизайн – 1 т.
- Симулиране на тримерно пространство чрез перспективни изменения на двумерни графични равнини – 1 т.
- Избор на цветове в проекта – 1 т.
- Мястото на фотографията в графичния дизайн. Чернобялата и цветната фотография – начин за изразяване на идеята – 1 т.
- Кадриране – център на визуален интерес – 1 т.
- Кадриране и обработка на фотография с човешко лице – 1 т.
- Колаж от различни изходни материали - композиция и емоционално въздействие – 1 т.
- Композиране на текст върху изображение – 1 т.
- Добрата предпечатна подготовка – гаранция за успеха на графичния проект – 1 т.
- Етапи на проектирането. Проекти и варианти – 1 т.
- Мотивирана защита на проекта – 1 т.

Тема № 6

Същност на рекламата. Видове реклама.

- Определение за рекламата - 2 т.
- Историческо развитие на рекламата и връзката ѝ с историческото развитие на изкуството - 3 т.
- Българската реклама - 3 т.
- Рекламата според сферата на обществения живот. Стопанска реклама – потребителска реклама, работна реклама (промишлена, професионална), търговска реклама, селскостопанска реклама, социална реклама - 3 т.
- Рекламата според това кой рекламира – обща реклама, колективна реклама, групова реклама - 1 т.

Тема № 7

Видове Графичен дизайн.

- Запазена марка и запазен шрифт – 3 т.
- Графичен дизайн на визуални комуникации – 3 т.
- Фирмен стил в Графичния дизайн – 3 т.
- Графичен дизайн на опаковки – 2 т.
- Графичен дизайн на сувенирната реклама – 1 т.

Тема № 8

Печатни рекламни издания.

- Обща характеристика на печатните рекламни издания - 1 т.
- Листовка – видове според начина на разпространение - 2 т.
- Брошура – определение и видове - 2 т.
- Проспект - 2 т.
- Диплянки - основни правила за създаване на въздействаща дипляна - 2 т.
- Каталог - принцип на съставяне на каталозите - 1 т.
- Календари – класификация и правилен избор на илюстративния материал - 2 т.

Тема № 9

Дизайн на външна и транспортна реклама.

- Предимства и реализация на външната реклама - 1 т.
- Плакат - видове - 3 т.
- Билборд - 2 т.
- Калкани - 2 т.
- Светлинната реклама - 1 т.
- Знамена, транспаранти - 1 т.
- Транспортната реклама – реклама върху превозните средства; реклама в самите транспортни средства; реклама по автостанции, гари, спирки, навеси и пр.; специални рекламни превозни средства; авиореклама и балонна реклама - 2 т.

Тема № 10

Дизайн на рекламата – тоталдизайн.

- Фирмено проучване и логистичен анализ – 1 т.
- Логотип и визуална идентичност – 3 т.
- Шрифтово решение на слогъна – 1 т.
- Единство между слогън, заглавие, ехо-фраза, запазен знак – 3 т.
- Пропорции, форматиране, разполагане – 2 т.
- Лаконичност и баланс, баланс и графични доминанти – 1 т.
- Текстови блокове и изображения – 1 т.

III модул: Изпитни теми за писмен изпит по компютърна графика

Тема № 1

Предмет на компютърната графика.

- Същност на компютърната графика – 3 т.
- Графична информация – 2 т.
- Устройства за работа с графична информация – 3 т.
- Размер на екрана и размер на изображенията – 2 т.
- Отпечатване, архивиране, работа в мрежа – 2 т.

Тема № 2

Графични изображения

- Растер, пиксел, разделителна способност – 6 т.
- Размер на изображението и дълбочина на цвета – 6 т.

Тема № 3

Същност на цифровите изображения

- Цвят и дълбочина на цвета – 3 т.
- Цветови системи – 5 т.
- Цветови модели – 4 т.

Тема № 4

Растрерна графика.

- Същност на растрерните изображения – 3 т.
- Изграждане на растрерните изображения – 3 т.
- Компресия и промяна на размера на изображението – 3 т.
- Файлови формати за представяне на изображения – 3 т.

Тема № 5

Векторна графика.

- Векторно базирани програми и приложението им в Графичния дизайн – 3 т.
- Същност на векторните изображения – 3 т.
- Работа с примитиви – 2 т.
- Интеграция на средствата за обработка на текст и графика – 2 т.
- Файлови формати за представяне на изображения – 2 т.

Тема № 6

Графичен редактор Adobe Photoshop.

- Работен екран, работни инструменти – 3 т.
- Създаване на растрерни изображения – 3 т.
- Обработка на растрерни изображения – 3 т.
- Слоеове, прозрачност, взаимодействие – 2 т.
- Текст, ефекти, филтри – 1 т.

Тема № 7

Графичен редактор Adobe Illustrator.

- Работен екран, работни инструменти – 3 т.
- Обекти и запълвания – 3 т.
- Контури и възли, четки – 2 т.
- Слоеви, ефекти – 2 т.
- Работа с текст – 2 т.

Тема № 8

Професионални издателски системи

- Същност на издателските програми – 4 т.
- Adobe PageMaker - работен екран, работни инструменти – 3 т.
- Adobe InDesign - работен екран, работни инструменти – 3 т.
- Възможности и приложение – 2 т.

Тема № 9

Програми за презентация

- PowerPoint - работен екран, работни инструменти – 1 т.
- Възможности и приложение – 1 т.
- Добавяне на текст към слайд – 1 т.
- Прилагане на шаблон към презентация – 1 т.
- Вмъкване на картини, снимки – 1 т.
- Създаване на хипервръзка – 1 т.
- Създаване на хипервръзка към слайд в една и съща презентация – 1 т.
- Създаване на хипервръзка към слайд в друга презентация – 1 т.
- Създаване на хипервръзка към страница или файл в уеб – 1 т.
- Създаване на хипервръзка към имейл адрес – 1 т.
- Създаване на хипервръзка към нов файл – 1 т.
- Създаване на графика; отпечатване на слайдове – 1 т.

Тема № 10

Уеб дизайн.

- История и същност на Интернет – 1 т.
- Организация на WWW – 1 т.
- Протоколи, браузъри, връзки, адреси – 1 т.
- Езикът HTML – 1 т.
- Уебграфика, графичен дизайн, графични редактори, графични файлове – 2 т.
- Структура на уебсайта – 1 т.
- Планиране и създаване на уебсайт – 1 т.
- Типове уебсайт – 1 т.
- Ролята на различните специалисти – 1 т.
- Компютърните технологии и Интернет – 1 т.
- Публикуване и популяризиране на уебсайта – 1 т.

III модул: Изпитни теми за писмен изпит по компютърна анимация

Тема № 1

Компютърната анимация – Основни познания. Видове компютърна анимация.

- Общ преглед на компютърната анимация – 3 т.
- Компютърната анимация и приложението ѝ в новите медии – 2 т.
- Връзката между езика на мултимедията и изобразителното изкуство, фотографията, киното – 3 т.
- Избор на подходящи компютърни програми за осъществяване на различни видове компютърна анимация – 4 т.

Тема № 2

Дигитални технологии за създаване, обработка и манипулация на изображения

- Елементите, принципите и етапите на анимирането – 3 т.
- Типажна разработка и анимационен декор – 2 т.
- Как се използват за всеки анимационен персонаж нужните анимационни движения, фази, възли, ключови рисунки, артикулация – 4 т.
- Технологичен процес при различните стилове в анимацията – 3 т.

Тема № 3

Оцветяване и живописване на определени изображения. Анимация и визуални ефекти.

- Начин на обработката, оцветяването и живописването на даден персонаж предназначен за анимация – 4 т.
- Оцветяването на плаката върху анимационния декор и оконтуряване на анимационния типаж – 3 т.
- Манипулация със заместване на цветовете в изображението – 2 т.
- Настройване на цветовете, нюансите и светлосянката на изображение и записването им като различни версии на слоеве в документ – 3 т.

Тема № 4

Типаж, илюстрация, комикс, карикатура. Принципи.

- Характерни особености на изграждането на типаж – 2 т.
- Илюстрацията - основа за художествено интерпретиране. Видове илюстрации и основни принципи – 2 т.
- Комикс-характеристики – 3 т.
- Карикатура - начин на мислене и изграждане – 3 т.
- Анализира начина, по който се стилизира и опростява формата при типаж, карикатура – 2 т.

Тема № 5

Ролята на митологичните приказки и сюжети в анимацията.

- Изграждане на митологичните образи и сцени в анимацията – 4 т.
- Създаване на анимационен митологичен герой и неговата интерпретация в дадено произведение – 4 т.
- Посочва пътя на реализация на даден митологичен герой и неговата трансформация в анимационен персонаж с помощта на компютърни програми – 4 т.

Тема № 6

Класическа анимация. Принципи

- Видове анимации и тяхното приложение при създаването на анимационен филм – 2 т.
- Принципи на класическата рисувана анимация, обемна анимация, изрезкова анимация, рисувана върху лентата, рисунка под камера, тримерна анимация – 2 т.
- Движение в двумерната анимация. Фази – 3 т.
- Последователност на процесите при изработване на анимационен филм – 3 т.
- Процеси, свързани с монтиране на материал на компютъра, прибавяне на музика, звуци и надписи – 2 т.

Тема № 7

Двумерна компютърна анимация

- Преобразуване на двумерни изображения – 1 т.
- Основни трансформации – 1 т.
- Построяване на двумерен изглед – 2 т.
- Анимация на междинни състояния – 1 т.
- Анимация със запазване на задния план – 2 т.
- Използване на двумерната анимация в рекламата, телевизията, киното и интернет – 2 т.
- Последователност на процесите при изработване на анимационен филм – 3 т.

Тема № 8

Тримерно изобразяване на графични обекти.

- Определяне на точка, права и равнина в тримерното пространство – 1 т.
- Представяне на тримерни обекти - основни методи – 2 т.
- Работа с цветни палитри. Структура на обработката (мапирането) на материал на даден обект – 2 т.
- Изобразяване на тримерни обекти в равнина – проекции – 1 т.
- Построяване на тримерен изглед – 2 т.
- Самостоятелно изграждане на обект в тримерното пространство – 2 т.
- Полагане на осветление. Движение с камера – 2 т.

Тема № 9

Фотоколажи - дигитална технология при създаване на изображения, използвани в изрезковата анимация.

- Основни характеристики на цифровата фотография – 3 т.
- Начини на обработка на цифровото изображение – 2 т.
- Принципи на фотоколажа и особености при реализирането на изрезковата анимация – 3 т.
- Формати на файлове с изображения – 2 т.
- Допълнителна обработка на изображението на компютър – 2 т.

Тема № 10

Изкуството на киното и телевизията. Принципи на изграждане на реклама, клип, кратки филмови форми.

- Изкуството на киното и телевизията - общ преглед. – 2 т.
- Ролята на телевизията като средство за масова комуникация. – 1 т.
- Основни характеристики на игралното, документалното и анимационното кино – 2 т.
- Роля и въздействие на репортажа и клипа върху обществото. – 2 т.
- Път към създаване на клип, телевизионна реклама и кратки филмови форми. – 3 т.
- Филмов подход при създаване на компютърни игри. – 2 т.

III модул: Изпитни теми за писмен изпит по библиотекознание

Тема № 1

Мисия, функции, задачи и управление на библиотеките. Видове библиотеки.

- библиотекознанието като наука и съвременно развитие – 3 т.
- мисия на библиотеката-достъп до информационни ресурси и услуги, събира, съхранява, обработва и предоставя информация – 3 т.
- основни функции - социална, информационна, образователна, културна – 3 т.
- типология на библиотеките - национални библиотеки, академични библиотеки/б-ки при ВУЗ/, публични библиотеки, училищни библиотеки, специални библиотеки – 3 т.

Тема № 2

Нормативна уредба на библиотеките – документи на ЕС, закони, наредби, стандарти.

- обществото на знанието, икономика на знанието, Европа-2020 - 2 т.
- закон за обществените библиотеки – 3 т.
- закон за задължителното депозиране на екземпляри от печатни и други произведения и правилника за прилагане. – 3 т.
- закон за авторското право и сродните му права – 3 т.
- стандарт за библиотечно-информационно обслужване - 1 т.

Тема № 3

Библиотечни фондове. Комплектуване на библиотечните фондове.

- библиотечен фонд, библиотечна колекция, ядро на библиотечния фонд- определения. – 2 т.
- свойства на библиотечния фонд-динамичност, вероятност, управляемост, надеждност, хетерогенност. – 2т.
- структура и система на библиотечните фондове-основен, подръчен, специални фондове – 3 т.
- политики на комплектуване на библиотечния фонд-планиране, координиране, тематичен профил – 3 т.
- проучване на библиотечните фондове-статистически, библиографски методи, SWOT анализ. – 2 т.

Тема № 4

Регистрация на постъпленията в библиотеките. Организация и сигниране на фондовете.

- нормативни документи: закон за счетоводството, наредба за регистриране на постъпленията в библиотеката, първични счетоводни документи – 4 т.
- обща регистрация, индивидуална регистрация, инвентарна книга – 3 т.
- сигниране и нареждане на постъпленията в библиотеката-видове - 3 т.
- авторски таблици – видове сигнатури – 2 т.

Тема № 5

Дигитализация и опазване на книжовното наследство в библиотеките.

- опазване на библиотечните фондове-основно задължение на библиотеките – 2 т.
- дигитализацията, опазването, достъпа и популяризирането на културното наследство - 2 т.
- цели и подбор на документите за дигитализация в библиотеките - 2 т.
- дигитализация и проекти на българските библиотеки – 3 т.
- дигитални библиотеки- характеристика , световни дигитални проекти, EUROPEANA, European Digital library-EDL, World Digital Library. - 3 т.

Тема № 6

Електронни библиотечни каталози – същност, предназначение, видове.

- електронни библиотечни каталози-същност и историческо развитие – 2 т.
- задачи и функции на е-каталога-да открива, да идентифицира, да подбира, да навигира, да получава достъп – 3 т.
- видове електронни каталози:сводни е-каталози – 2 т.
- международни стандарти и формати за машинночетими библиографски записи-MARC, UNIMARC, COMARC, ISO 2709. – 3 т.
- WorldCat, електронни каталози на българските библиотеки – 2 т.

Тема № 7

Електронни ресурси в библиотеките – видове, критерии за подбор, оценка, достъп, обслужване.

- съвременните библиотеки, развитието на ИКТ и цифровата информация – 2 т.
- видове е-ресурси: е-списания, е-книги, пълнотекстови бази данни, реферативни бази данни, справочни бази данни, бази данни с числова и статистическа информация, е-изображения, е-аудиовизуални ресурси - 3 т.
- подбор и оценка на е-ресурси за цифровите колекции – 2 т.
- лицензионни аспекти на електронните ресурси – 2 т.
- управление и достъп до е-ресурси в библиотеката-постоянен, пробен/временен/, свободен достъп – 3 т.

Тема № 8

Библиотечно-информационно обслужване в библиотеките - видове услуги, програми, групи потребители.

- видове библиотечни услуги: номенклатура, специализирани библиотечни услуги – 2 т.
- комуникативни и професионални изисквания на библиотечните специалисти в обслужването – 2 т.
- специфика на обслужването на различни групи потребители – 3 т.
- образователни програми в библиотеките - учене през целия живот – 2 т.
- информационна грамотност и обучение на потребители – 3 т.

Тема № 9

Иновативни форми на информационно обслужване в библиотеките , в условията на електронно-комуникативна среда.

- библиотечно обслужване в информационно-комуникационна среда – 2 т.
- съвременната библиотека-информационен навигатор към дигиталната информация – 2 т.
- електронни услуги в библиотеките – 3 т.
- уебсайтът на библиотеката-основен инструмент за иновативни услуги – 3 т.
- методика, стратегии и техники за информационно търсене в електронни източници – 2 т.

Тема № 10

Библиотечен маркетинг и съвременни политики в управлението и рекламата на библиотечните услуги и библиотеките.

- маркетингови стратегии на библиотеките - 3 т.
- специфика на библиотечния маркетинг – 2 т.
- информационен маркетинг, реклама на услуги – 2 т.
- връзки с обществеността-съвременни комуникации на библиотеката – 3 т.
- застъпничество в полза на библиотеката пред местната и централната власт – 2 т.

Забележка: Разпределението на точките се отнася за критерия „Степен на обхващане на проблематиката“ – 12 т.

V. СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

1. Системата за оценяване на държавните изпити за придобиване на професионална квалификация е точкова. Максималният брой точки за всяка изпитна тема или за всяко изпитно задание е 60. Неправилният отговор се оценява с 0 точки. Непълният отговор се оценява с част от точките за верен и пълен отговор.

2. Оценяването на изпита по практика на професията, както и изпълнението на индивидуалното практическо задание се извършва по единни критерии.

3. Крайната цифрова оценка от държавния изпит по теория на професията и от държавния изпит по практика на професията е средноаритметичният сбор от точките на членовете на комисията. Преминаването от точки в цифрова оценка се извършва по следната формула:

Цифрова оценка=общият брой точки:10.

Получената цифрова оценка се изчислява с точност до 0,01.

4. Цифровите оценки се вписват в протоколите за резултатите от държавния изпит по теория на професията и от държавния изпит по практика на професията.

5. Оценка от държавните изпити по теория и практика на професията са окончателни.

Критерии за оценяване по теория на професията и специалността:

№	Критерии за оценяване по теория на професията и специалността	Максимален брой точки
1.	Тест – първи модул, двадесет и два въпроса със затворен отговор	22
2.	Тест – втори модул, въпроси с отворен отговор	18
3.	Тест – трети модул, писмено развиване на тема	20
3.1	- степен на обхващане на проблематиката – 12 т.	
3.2	- познаване и владене на терминологията – 2 т.	
3.3	- вярност на определенията и примерите – 2 т.	
3.4	- логична структура на изложението – 2 т.	
3.5	- граматически правилен език и стил – 2 т.	
	Общо:	60

Критерии за оценяване по практика: съгласно приложение № 3 за всяка специалност.

Препоръчителна литература

1. Аврамов, Д. Естетика на модерното изкуство. Кибеа, С., 2009
2. Бел, Дж. Огледалото на света. Нова история на изкуството. Рива, С., 2009
3. Божков, А. Българско изобразително изкуство. ДИ Септември, С., 1988
4. Ваклинов, С., Друмев, Д. История на българското изобразително изкуство. том 1. БАН, София, 1976
5. Гомбрих, Е. Изкуството и неговата история. Български художник, С., 1992
6. Дворянов, О. Въведение в неконвенционалните форми. Симолини, С., 2010
7. Дворянов, О. Концептуалната тенденция в съвременното изкуство. Веда Словена, С., 2003
8. Джансън Х.У. История на изкуството, том 1- 4. Елементи, С., 2014
9. Димитров Г. Д., Кратка История на изкуството. Просвета, С. 2000
10. Димитров, Г. Изкуството на XX век – съдбата на авангарда. Просвета, С., 2001
11. Добрев, Д. Изкуството. История на идеите. С., 2014
12. Иванова Бл., Изтоеия на изкуството, Сиела, С. 2015
13. Колев, Б., Исроеия на Изкуството С. ,1973
14. Лвова, Е. Българско възрожденско изкуство. Български художник, С., 1978
15. Маринска, Р. 20-те години в българското изобразително изкуство. Отворено общество, С., 1996
16. Попов, Ивайло. 409 съвременни художници. Атера Дизайн, 2011
17. Раушенбах Р. Пространствени построения в живописата. Български художник, С., 1984
18. Фартинг, С. Изкуството. Цялата история. С., 2013
19. 120 години Българско изкуство. С., 2012
20. Adobe Photoshop CS5. Официален учебен курс. СофтПрес, 2011 г.
21. Смит, Дж., Смит, К. Photoshop CS3·for: Dummies. Алекс-Софт 2009 г.
22. Corel Draw в лесни стъпки. СофтПрес, 2002 г.
23. Георгиев, Д. Ръководство по компютърно обучение. Макрос, 2001 г.
24. Adobe Illustrator CS6 официален курс. Софт Прес, 2013 г.
25. Смит, Дж., Смит, К. Illustrator CS5 for Dummies. Алекс-Софт, 2012 г.
26. Смит, Дж., Смит, К. InDesign for Dummies. Алекс-Софт, 2011 г.
27. Райън и Коновър. Графичната комуникация днес. I-ва и II-ра част. Дуодизайн.
28. Кандински, В. Точка и линия в равнината, С., 1995 г.
29. Йончев, В. Шрифтът през вековете. С., 1965 г.
30. „Професионален дизайн в рекламата“ Роджър С. Паркър - СОФТПРЕС 1999,
31. „Рекламата каквато е“ Димитър Доганов, Ференц Палфи - Принцепс 2000
32. Учебник по обща фотография първа и втора част - Я. Кюркчиева
33. История на българската фотография - П. Боев
34. История на българската фотография (1945 - 1995) - П. Боев
35. Фотографска техника Е. Йофис
36. Фотографията. Цялата история - Д. Хакинг
37. Обективите като изобразително средство, Вернер Вурст (Превел от немски Петър Божков) София, 1981 Държавно издателство Техника
38. Алашки, Б. и кол. Справочник по полиграфия. Техника, 1984.
39. инж. Ивелин Михайлов Наръчник по предпечатна подготовка - второ преработено и допълнено издание ISBN: 978-954-8898-17-1 Издател: Асеневици
40. Росица Сарджева Технологии за печат Автор: Росица Сарджева 2012 ISBN:978-954-28-0606-6
41. Helmut Kipphan (Hrsg.) Handbuch der Printmedien Technologien und Produktionsverfahren Mit 1274 berwiegend farbigen Abbildungen und 85 Tabellen 2005.
42. Kipphan, H. Handbook of Print Media. Springer, 2005.

43. Heidi Tolliver-Nigro Designer s printing companion National Association for Printing Leadership Paramus, New Jersey, 2004.
44. Фрэнк, Р. Современные технологии издательской-полиграфической отрасли. Принт-медиа центр, 2006 г.
45. Международен стандарт ISO – 216 Формати на хартията. Издание на Международната организация по стандартизация ISO .
46. Международен стандарт ISO-12647-2 Технология на цветния печат – Управление на процесите на изготвяне на пробните полутонови отпечатъци/печатни форми за масов печат с метода на цветоделене (Част 2). Офсетови литографски технологични процеси. Международна организация по стандартизация ISO.
47. Миланова, Милена. Библиотечни фондове и каталози. Учебник. С., ББИА, 2013.
48. Горман, Майкъл. Нашите непреходни ценности. Библиотеките през XXI век. УИ“Св.Климент Охридски“, С., 2006.
49. Българска книга. Енциклопедия. София – Москва, PENSOFT, 2004.
50. Янакиева, Елена Библиотечно, справочно, библиографско и информационно обслужване. Учебник. С., ББИА, 2013.
51. Станчева, Силвия. Образователни стратегии в библиотеките. Учебно помагало. С., За буквите-Описменехъ, 2014.
52. Дончева, Анета. Общо библиотекознание. Библиотечен мениджмънт. Учебник. С., ББИА, 2014.
53. Василева, Румелина. Управление на електронните ресурси в библиотеката. С., За буквите-Описменехъ, 2014.
54. Янкова, Иванка. Модерната библиотека. С., УИ „Св.Климент Охридски“, 2004.
55. Янкова Иванка. Нормативна уредба на библиотеките в България. С., за буквите-Описменехъ, 2009.
56. Джонсън, Шарън и др. Ключови проблеми в развитието на колекциите от електронни ресурси. Ръководство за библиотеки- Хага: ИФЛА. С., За буквите-О писменехъ, 2013.